

ALLAH TEÂLÂ'NIN ŞAŞTIĞI KİMSELER

es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâh!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri! Cumanız mübarek olsun...

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz, Hatîb-i Bağdâdî'nin rivayet ettiğine göre şöyle buyurmuş:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَعْجَبُ مِنْ سَائِلٍ يَسْأَلُ غَيْرَ الْجَنَّةِ
وَمِنْ مُعْطٍ يُعْطِي لِغَيْرِ اللَّهِ وَمِنْ مُتَعَوِّذٍ يَتَعَوَّذُ
مِنْ غَيْرِ النَّارِ¹

Sadeka Rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyurmuş ki:

(*İnne'llâhe teâlâ ya'cebü*) “Hiç şüphe yoktur ki, kuşkusuz ki Allah Teâlâ Hazretleri şaşar; (*min sâilin yes'elü ğayra'l-cenneh*) cennetten başka bir şey isteyene şaşar.” Yâni elini açmış, Allah'a dua ediyor... Cennetten gayri bir başka şey isteyene şaşar.

¹ Hatîb-i Bağdâdî, *Târîh-u Bağdâd*, 9/267 (4832).

(*Ve min mü'tin yü'tî li-ğayri'llâh*) “Ve verirken, Allah’tan başka bir şey için verene şaşar. Allah için değil de, Allah’tan gayri bir şey için veriyor. (*Ve min müteavvizin yeteavvezü min ğayri’n-nâr*) Cehennemden başka bir şeyden Allah’a sığınan kimseye şaşar.”

a. Cenneti İstemeyen Kimse

Şimdi bu hadis-i şerifte Arap dilinin üslubu, inceliği bahis konusu... Söyleyiş tarzı itibariyle üç şey vurgulanmış oluyor Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz’in bu hadis-i şerifinde.

Tabii Allah Teâlâ Hazretleri’nden her şey istenir. Kuldur, Rabbinden isteyeceği şeyler sonsuzdur. Her şeyi ister ve bu her şeyi isteme konusunda Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz’den de müsaade vardır, işaret vardır. Küçüklü büyüklü her şey Allah Teâlâ Hazretleri’nden istenir. İlle büyük olması, önemli olması gerekmiyor. İnsanın günlük ihtiyaçları, sıkıntıları, problemleriyle ilgili; elini açar, gözünü kapatır veya kapatmaz, Rabbinden samimi olarak bir şeyler ister. Bu tabii...

Fakat bunların içinde, istenilecek şeylerin içinde en önemlisi cennettir.

(*İnne'llâhe teâlâ ya'cebü min sâilin yes'elü ğayra'l-cenneh*) “İnsan cennetten gayri bir şeyi istiyorsa Allah ona şaşar.”

“Allah Allah! Cennet varken, cenneti istemek varken, cennet gibi her türlü güzelliğin, nimetin toplandığı bir yer varken; kul onu istemiyor da başka şeyi istiyor.”

Tabi buradan şunu anlıyoruz; küçüklü büyüklü her şey istenebilir Allah Teâlâ Hazretleri'nden ama, insanın ana gayesi Allah'ın rızasını kazanmak olmalı ve Allah'ın rızasının, mükâfatlarının toplanmış olduğu cenneti istemek olmalı!..

Bir insan cenneti düşünmüyorsa, cennetle ilgisi yoksa, cennete aldırmıyorsa, cenneti umursamıyorsa demek herhalde bu hadis-i şerifteki mânâ; o zaman ne isterse istesin... Dünyanın saltanatını istesin, zenginliğini istesin, mevki ve makamını istesin, dünyevi neyi isterse istesin, önemli değil!..

“Ya Rabbi, bana falanca yeri ver, falanca şeyi nasip et...” diyor, ama maksadı ahiret değil, dünya... Ne kadar kıymetli olursa olsun, önemli değil. Çünkü cennet çok önemli...

Bir kere dünya hayatıyla ahiret hayatını mukayese edecek olursak sevgili dinleyiciler, dünya hayatı hiç adı bile anılacak kadar önemi olan bir yer değildir. Çünkü küçük bir zaman parçasıdır. Sonsuzluğun yanında sıfırdır. Dünya hayatının içindeki olaylar da küçüktür. Dünyanın hayatı küçük olunca, sonsuzluğun yanında bir zerre bile olmayınca, sıfır olunca; sıfırın içindeki ufak tefek olaylar veya ufak tefek gayeler, insanların gönlünü bağladığı, istediği şeyler... Bunların hiçbirisinin kıymeti yoktur!

Asıl Müslüman, imanının gereği olarak Allah'a inanıyor. Cennete, cehenneme inanıyor, ahirete inanıyor. Tabii asıl istenecek olan sonsuz hayattır. Bu sonsuz hayatın da, sonsuz mutluluk içinde geçmesi asıl istenebilir. Muhakkak gelip geçici, önemsiz, bir zaman olup bir zaman giden şeyler istemez insan... Dünya hayatında insanın nesi olursa olsun elinde... İşte gençliği gidiyor, güzelliği gidiyor, yüzleri buruşuyor, zenginliği gidiyor, sıhhati gidiyor... Akı gidiyor hatta bir zaman sonra, ihtiyarlıyor, hatırlamaz oluyor... vs. Dünyanın içindeki şeylerin kıymeti yok! Binâenaleyh, bizim asıl zihnimize yerleştireceğimiz şey cennet olmalı...

Niye cenneti istiyoruz?.. Yani, bir maddî endişeden, adeta bir çeşit bezirgân hesabından, adeta materyalist bir menfaat hesabından dolayı mı cenneti istiyoruz?.. Hayır!.. Cenneti isteyişimizin sebebi, Allah'ın sevgili kullarının cennette toplanmış olması... Allah'ın sevgili kullarını cennete dahil etmesi... Allah'ın sevgili kullarının cennette gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, insanın hatırına, hayaline sığmayacak nimetleri toplamış olması dolayısıyla... Cennet yurdu, cennet evi, Allah'ın rızası yurdu olduğu için cenneti istiyoruz.

Yoksa, hani bizim edebiyatımızda vardır bazı şiirlerde böyle cenneti küçümseyen birtakım ifadeler... Bu doğru değildir. Çünkü cennet Allah'ın kullarına mükâfat yurdudur, küçümsemez. Allah'ın mükâfatı küçümsemez. Allah'ın kullarına ikramı, sevgili kullarını topladığı yer dudak bükerek karşılanılmaz. Çünkü sevgili kullarını oraya davet ediyor, demek ki güzel... Kendisinin de cemâlini göstereceği yer olduğu için mutlaka gönlümüzde böyle bir bezirgân hesabı, menfaat hesabı olmadan, tabii

bir şekilde cennetin arzusu olmalı, cenneti istemeliyiz, cenneti kazanmaya çalışmalıyız. Elimizi açtığımız zaman da:

“Yâ Rabbi! Bana cennetini nasip eyle, beni cennetine dahil eyle... Cennette beni sevdiğin kullarınla beraber eyle...” gibi bir duygu, düşünce ve temenni içinde olmamız gerektiğini çıkartıyoruz bu hadis-i şerifin ilk cümlesinden.

Zaten böyle bir düşünceye sahip olmayana da Allah hayret ediyor. Tabii Allah’ın hayret etmesi ne demek? Yani, o kul ne kadar duygusuz, ne kadar şaşkın, ne kadar küfürlere, yanlış yön- lere sapmış ki; cenneti düşünmüyor, cenneti istemiyor da, başka şeyler istiyor. Allah, Allah!..

Herkes şaşar. Allah Teâlâ Hazretleri de hayret ediyor. “Ben cenneti yaratmışım, cennet gibi güzel bir yer yaratmışım da onun farkında değil, ona uyanmış değil, onu anlamış değil, onu sevebilmiş değil, onu tahammül edebilmiş değil de aklını başka fânî şeylerle meşgul ediyor.” diye ona şaşar.

O halde cenneti düşünmeliyiz sevgili dinleyicilerim. İnşallah önümüzdeki hafta ben cennetle ilgili hadis-i şerifleri güzelce bir derleyip toparlayayım. Bir cuma vaazımın içinde,

cennette nelerin olduğunu İnşallah kısaca da olsa hatırlatayım diye düşünüyorum. Şimdilik bu böyle bir temenni olarak vaad olarak... Bunu geçelim!..

b. Allah'tan Başkası İçin Veren Kimse

İkinci cümlede şöyle buyuruyor Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz:

(*Ve min mü'tin yü'tî li-ğayri'llâh*) “Bir şey veriyor birisine, Allah için vermiyor da Allah'tan gayri bir sebeple veriyor.” Ona da şaşıyor Allah Teâlâ Hazretleri. Veren kimsenin, verdiğini Allah'tan gayri bir sebeple vermesine şaşıyor.

İşte onun için tasavvufta ihlâs, yani amelini, yaptığı şeydeki niyetini hâlis, muhlis kılmak ve yaptığı her şeyi pür Allah rızası için yapmak çok önemlidir. Biz buna ihlâs diyoruz tasavvufta... İnsanın niyeti pırıl pırıl, tertemiz, sırf Allah'ı düşünüyor, sırf Allah için veriyor. Başka bir hesap yapmıyor.

Nasıl misal verelim?.. mesela bir firmanın, bir fabrikanın sahibini düşünelim. Yanına gelip gidiyorlar, bağışlar, bir şeyler istiyorlar. O da, tamam diyor.

“Şuraya bir yurt yapılsın! Bizim fabrikanın reklamı da üstüne konulsun! İşte, falanca fabrikanın yaptırmış olduğu yurt veya bina veya sağlık ocağı veya düşkünler evi veyahut böyle bir şey... Yâni reklam olsun! Fabrikamızın zaten şuraya buraya birçok reklamını veriyoruz. Bu daha güzel bir reklamdır, reklam olsun!” diyor.

Şimdi bu sebeple insan bir iyilik yapıyor; kıymeti yok!.. Dünyevi bir menfaat elde etmek için yapıyor; kıymeti yok!.. Birisinin gözüne girmek için yapıyor; kıymeti yok!.. Maddî kazanç sağlamak için yapıyor; kıymeti yok!.. Niçin olacak? İnsan yaptığı bir şeyi niçin yapacak?.. Yaptığı bir şeyi insanın bir tek sebeple yapması lazım; Allah için yapması lazım, Allah rızası için yapması lazım! Allah’ın sevgisini ve rızasını kazanmak için yapması lazım!..

Biz tasavvufta buna da çok önem veriyoruz ve bir formül haline getirmişiz bu niyetimizi, büyüklerimiz öğretmiş. Hatta zikir çekerken, *Allah* derken, *Lâ ilâhe illa’llâh* derken, arada bu cümleyi tekrar ediyoruz, diyoruz ki:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

(İlâhî ente maksûdî, ve rıdâke matlûbî!)

“Yâ Rabbi; maksudum, arzum, gâyetim sensin; ben senin rızanı istiyorum!”

Her şeyde Allah’ın rızasını istiyoruz. Kulun rızasını değil, dünyada alkış, şöhret, para, pul, mevki, makam değil; istediğimiz şey sadece Allah Teâlâ Hazretleri’nin rızası.

Bu her şeyde böyle olmalı. Herhangi bir bağış verirken, herhangi bir şeyi verirken de böyle olmalı, herhangi bir işi yaparken de böyle olmalı!.. Her işimizde Allah Teâlâ Hazretleri’nin rızasını düşünmeliyiz. Hadis-i şerif buna işaret ediyor. Yani Allah Teâlâ Hazretleri, veren kimsenin Allah’tan gayri bir sebeple vermesine şaşar, hayret eder. Beğenmez böyle bir şeyi...

“Böyle şey olur mu? Saçma bir şey, yanlış bir şey olur!” manasına geliyor bu...

İnsan istediği zaman, cenneti istemeli! Cenneti istemek için de cenneti okuyup, dinleyip, anlayıp, sevip, cennete şevk duymak lazım!.. Verirken, alırken, her işi yaparken de Allah için yapmak lazım!..

Buyrulmuş ki:

مَنْ أَعْطَى اللَّهَ وَمَنَعَ اللَّهَ وَأَحَبَّ اللَّهَ وَأَبْغَضَ اللَّهَ
وَأَنْكَحَ اللَّهَ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ إِيمَانَهُ²

(*Men e'tâ li'llâhi*) “Kim verdiği için Allah verirse, (*ve mene'a li'llâhi*) men ettiğini Allah için men ederse; (*ve ehabbe lil'lâhi*) sevdiğini Allah için severse, (*ve ebğada li'llâhi*) kızdığına da Allah için kızarsa; (*ve enkeha li'llâh*) evlendiğiyle Allah için evlenirse, (*fe-kadi'stekmele îmânehû*) o imanını adam akıllı sağlamlaştırmış, kemâle erdirmiş, olgunlaştırmış demektir.” Dini anlamıştır, iman ne demek olduğunu anlamıştır, gayet iyi bir durumda demektir öyle bir kimse...

Biz de her yaptığımız işi, Allah rızası için yapmaya gayret edelim ve bir işi yapmaktaki maksadımızı, niyetimizi önceden kendi kendimize bir soralım:

“Sen bu işi niçin yapıyorsun? Ne maksatla yapıyorsun?” diye kendi kendimizi tahlîl edelim!..

² Tirmizî, “Sifetül-Kıyamet”, 22 (2521).

Geçen gün bir hanımefendi geldi. Bize -sağ olsun- yazmış olduğu bir romanı, ödül kazanmış olan bir romanını verdi. Okudum, gayet güzel psikolojik tahliller yapıyor içinde... Romanın kahramanlarını gayet güzel tahlil etmiş. Biz de biraz kendi kendimizi tahlil etmeyi öğrenelim!

“Bir şeyi yapıyoruz; neden yapıyoruz, ne sebeple yapıyoruz? İçimizdeki duyguların menşei ne? Kızgınlıklarımızın, sevinçlerimizin, isteklerimizin, isteksizliklerimizin sebebi ne?” diye kendimizi tahlil etmeliyiz.

Tahlil edeceğiz de, sonuç ne olacak?.. Yaptığımız her şeyi Allah için yapmaya kendimizi yönlendireceğiz. Allah için olmayan şeyi bırakabileceğiz.

Allah rızasından başka bir sebeple yapmaya kalkıştığımız şeyden niyetimizi döndürecek; Allah rızası için yapmaya ve Allah’ın rızasının olduğu şeyleri yapmaya kendimizi intikal ettireceğiz. Bu da çok önemli bir fikir... Bu hadis-i şerifin ikinci cümlesi de bu.

c. Cehennemden Sığınmayan Kimse

Gelelim üçüncü cümlesine:

(*Ve min müteavvizin yeteâvvezü min ğayri'n-nâr.*) “Allah Teâlâ Hazretleri, yine cehennemden başka bir şeyden Allah’a sığınan kimseye hayret eder.”

Yâni, sığınılacak şey olarak en muazzam, en korkunç, en müthiş şey olarak cehennem varken; onu bırakıp, onu düşünmeyip de başka bir şeyden Allah’a sığınmak olur mu?.. Asıl insanın cehennemi düşünmesi lazım, cehennemden korkması lazım ve cehenneme düşmemek için çareler araması lazım!..

Tabii, çarelerin en başında ne geliyor?.. Cenneti ve cehennemi yaratan Allah Teâlâ Hazretleri’ne dua etmek geliyor. Dua nedir? Bizim *Evrâd* kitabımızın başında, Hocamız *rahmetü’llâhi aleyh* hadis-i şerifleri yazmış:

الدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ قَالَ اللَّهُ أُدْعُونِي أُسْتَجِبْ لَكُمْ³
(*ed-du’âü hüve’l-ibâdeh*) “Dua ibadetin ta kendisidir!” (*Kâle’llâhu*) Çünkü, Allah Teâlâ Hazretleri bize dua etmeyi emrediyor: (*Üd’ûnî*)

³ Ebû Dâvûd, “Salât”, 356 (1479); Tirmizî, “De’avât”, 2 (3382); *Râmûzü’l-Ehâdîs*, 207/9; 40/Mü’mîn, 60.

estecib leküm) ‘Bana dua edin, sizin duanıza icabet edeyim!’ buyuruyor.”

Onun emrini tutmak ibadettir. İlk önce Allah Teâlâ Hazretleri’ne dua edeceğiz. Dua müminin her şeyidir. Allah’ın takdirini, mukadderatını değiştirmesine ve kulun istediğini yapmasına sebep olur. O kadar önemlidir.

Onun için ilk yapacağımız şey: “Yâ Rabbi; aman yâ Rabbi, beni cehenneme atma, ateşlerde yakma! Beni cezalandırma! Beni kahrına uğrayan kullarından, gazabına mâruz kalan kullarından etme! Dalâlete düşenlerden, sapıtanlardan eyleme! Kendisine gazap edilenlerden eyleme!” diye dua etmek...Zâten Fâtiha Sûresi’nin sonunda söylüyoruz.

Muhterem kardeşlerim! Bazı şeylerimiz var, bizim Türk Edebiyatı’nda... Ben edebiyatçı olduğum için biliyorum. Küçüklüğümden beri de ortaokuldayken, lisedeyken Türk Edebiyat Tarihi’yle, tarihî metinleriyle karşılaştığım zamandan beri de, onlara karşı bir reaksiyonum olurdu. Bazı yazarlar veyahut bazı şairler -halk şairi, saz şairi, divan şairi... neyse- cehennemi de küçümseyecek sözler söylerler. Cehennemi

küçük düşürücü, önemsemeyen sözler söylerler. Bu da doğru değil!

Neden? Çünkü cehennem de Allah'ın kullarını cezalandırdığı yer... Yâni, kâinatın yaratıcısı Allah Teâlâ Hazretleri cehennemi yaratmış, kendisine asi olan kulların, katillerin, zalimlerin, kâfirlerin, müşriklerin, hırsızların, kötü insanların cezalandırılması için... Cezayı hak etmiş insanlar için cehennemi yaratmış. İnsanoğulları arasından bazıları çıkıyor, hayret edilecek bir şey; cehennemi küçümsüyor, dudağını büküyor: Aman efendim, neymiş efendim?.. Önemli değil, yansın efendim...

Böyle şey olur mu?.. Bu da büyük bir küstahlık... Yâni âdetâ, Allah Teâlâ Hazretleri'nin kudretinin, kahrının azametini küçümsemek gibi bir şey olur. Cehennemin c'sinden bile ödünüzün patlaması lazım!.. Adının anıldığı zaman, anıldığı yerde cildimizin sararıp, solması lazım! "Aman yâ Rabbi!" diye, hazan yaprağı gibi tir tir titrememiz lazım!

Bir kere cehennem ne?.. Cehennem Allah'ın sevmediği kullarının atıldığı yer. İnsan Allah'ın sevmediği kullarının arasına ayrılmayı hiç temenni eder mi, ister mi, arzu eder mi?..

“Yâ Rabbi; ben senin sevdiğin kul olmak istiyorum! Seni seviyorum; aşkını, şevkini benim gönlüme ver, seni daha da güzel seveyim! Ben senin sevmediğin bir kul olmaktan da sana sığınırım...” demesi lazım insanın. Cehennem c’sinden bile ürkmesi lazım, korkması lazım ve Allah’a sığınması lazım!..

En önemli nokta budur. Kaçınmamız gereken, çok dikkat etmemiz gereken en önemli noktalardan birisi... Kısacası bu ömrü geçireceğiz. Bir ömür süreceğiz; doksan yıl, yüz yıl... Allah hayırlı uzun ömür ihsân eylesin... Dinç, mutlu ve bahtiyar olarak uzun yıllar yaşayalım... Ama sonunda, ahirde ne var?.. Sonunda bir ölüm var, bir ölüm olayı var. Ölüm nedir?.. Ölüm mümin için dostu dosta kavuşturma saattir. Dostun dostuna kavuştuğu saattir. Korkulacak bir şey değil... Onun için büyüklerimiz ölümden korkmamışlar. Ama cehennemden korkmamak olmaz!.. Cehenneme düşmekten korkmamak olmaz!

Ölümden korkulmaz; çünkü insan cennete gidecekse, dünya hayatı nedir ki cennetin yanında... Burayı bırakıyorsun, cennete giriyor-

sun; seve seve gider insan... Ama cehennemden korkulur. Çünkü cehenneme düştü mü bir insan... Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in bir hadis-i şerifini hiç unutamıyorum:

“Ey ashabım! Ey müminler, ey benim ümmetim! Cehenneme düşmekten kendinizi çok şiddetli bir şekilde koruyun! Cehenneme düşmemeye dikkat edin!

وَاللّٰهِ لَا يَخْرُجُ مِنَ النَّارِ مَنْ دَخَلَهَا حَتَّىٰ يَكُونُوا
فِيهَا أَحْقَابًا وَالْحُقْبُ بِضْعٌ وَثَمَانُونَ سَنَةً وَالسَّنَةُ
ثَلَاثُمِائَةٍ وَسِتُّونَ يَوْمًا كُلُّ يَوْمٍ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا
تَعُدُّونَ⁴

(*Vallâhi lâ yahrucü mine'n-nâri, men de-halehâ hattâ yekûnû fîhâ ahkâben*) “Vallahi cehenneme bir adam girmeye görsün, kim oraya girerse, orada *ahkâben* kalmayınca çıkmaz. (*el-hukbü bid'un ve semânûne seneh*) Hukub, seksen küsur senedir. (*Ve's-senetü selâsü mietin ve sittûne yevmen*) Bir senesi üç yüz altmış gündür; (*küllü yevmin ke-elfi senetin mimmâ*

⁴ Bezzâr, Müsned, 12/240 (5980); Deylemî, Firdevs bi-Me'sûri'l-Hitâb, 4/358 (7029); Râmûzu'l-Ehâdis, 456/3.

te'uddûn) ve her bir günü ise sizin bildiğiniz bin senedir.” buyuruyor.

Deylemî, İbn Ömer *radıyallahu anh*'dan rivayet etmiş.

Bir insan cehenneme bir defa düştü mü, ahkâben yanar. *Ahkâben*, bir zaman dilimi, yâni ömürler boyu... *Ahkâb*, *hukub* kelimesinin çoğulu. *Hukub*, seksen küsur yıl demekmiş Arapların dilinde. *Ahkâben* demek, en aşağı üç ömür demek. Yâni, iki yüz kırk, iki yüz elli yıl falan demek olur. Hem de cehenneme şu veya bu sebeple düşen kimse bu kadar kalacak.

Tabii, “Müminlerden de cehenneme düşecek var mı hocam?” diye soracak olursanız; var!

“Mümin olduğu halde bir insan cehenneme gidebilir mi, böyle bir durum başına gelebilir mi?”

Gelebilir.

“Niçin gelir, niçin cehenneme düşer bir mümin?..”

Dünyadaki hatalarından, kusurlarından, günahlarından dolayı, o kusuru kadar cezayı görmek için cehenneme düşer, yanar ve ondan

sonra cennete girer. Böyle bir durum bahis konusu olabilecek.

Allah bizi hiç cehenneme düşmeden, *biğayri hisâb*, defter divân açılmadan, hesaba çekilmeden, mahrum ve mahzun olmadan, cehenneme düşmeden cennete girenlerden eylesin ama; cehenneme düşüp de cennete girenler de var. O halde çok dikkat etmek lazım!.. Bir düştü mü insan cehenneme, en aşağı iki yüz kırk yıl, iki yüz elli yıl cehennemde kalacak demektir bu hadis-i şerife göre.

Peki, dünyanın yılı üç yüz altmış beş gündür, bir gün yirmi dört saattir, bir saat altmış dakikadır, bir dakika altmış saniyedir... Bunu bir birime bağlayabiliyoruz. Hatta elektrik akımının kuartz pillerinden elektronların geçişini belli bir rakama bağlamak mümkün olduğundan, kuartz saatler yapmışız, elektronik saatler yapmışız. Tamam, dünyanın yılı bu kadar...

Ahiretin yılı böyle mi?.. Hayır! Ahiretin yılı dünyanın yılından farklıdır. Bin yıl gibidir dünyanın yılına göre... Hatta melekler, Allah Teâlâ Hazretleri'nin divanına *hamsîne elfe seneh*,

elli bin yıllık, bir günü elli bin yıl olan bir zamanla giderler deniliyor. Demek ki, ahirette zaman biraz daha değişik olacak.

O zaman, bin yıl rakamını alacak olursak; iki yüz elli yıl, iki yüz elli bin yıl eder. İki yüz elli bin yıl!.. Bir günü bin yıl gibi olduğuna göre, artık onu üç yüz altmış beşle de çarpacaksınız... Cehenneme düşen insan, bu kadar uzun müddet yanacak. O halde cehennemden, cehenneme düşmekten son derece korkmak lazım! Cehenneme düşmemek için insanın bütün zekâsını kullanması lazım!

En akıllı insan, en zeki insan, menfaatini en çok düşünen insan, gerçekleri en iyi kavrayan insan kimdir?.. İşte bu cehennem olayını düşünüp de, cehenneme düşmemek için gayret eden ve Allah’a sığınan, tedbirini alan insan demektir.

Tabii, önce Allah’a sığınyoruz, bir şeyi önce Allah’tan istiyoruz. Allah da bizden ne istiyor?.. Ona göre davranmamızı istiyor. Tamam, cehenneme düşmekten Allah’a sığınyoruz. Ne yapacağız?.. Günahlardan elimizi çekeceğiz.

Cennete girmeyi Allah’tan istiyoruz. Ne yapacağız?.. Allah’ın emirlerini tutacağız, yasaklarından kaçınacağız.

Şimdi ben, şu yaz gününde, gezdiğim yerlerde çevreme bakıyorum, sevgili dinleyiciler. Tabii, sizler de muhakkak görüyorsunuz olayları... Yâni, şu Türkiye’nin insanının yaz gününde plaj şehirlerinde, deniz kıyılarında, bu sıcaklarda tavırlarına bir bakın!.. Giyimlerine bakın, yaşamlarına bakın, konuşmalarına, gülmelerine bakın ve bunu dini ölçülür içinde ölçün!..

“Bu giyim İslâm’a uyuyor mu, bu yaşam tarzı İslâm’a uyuyor mu, bu düşünce tarzı İslâm’a uygun mu, bu ailenin şu tarzda yazlıkta şöyle yaşaması Kur’ân-ı Kerîm’le, imanla, İslâm’la bağdaşır mı, bağdaşmaz mı?..” diye sorun! Bağdaşmıyor.

Ama o kimselere sorsanız, hatta deseniz ki:

“Siz ne biçim Müslümansınız?..”

“Aa!” der, “Benim de dedem Müslümandı, hacıydı, hocaydı, şeyhti, veliydi, şeyhülislâmı... Ben de Müslümanım!” der, kimseye kaptırmak istemez İslâm’ı ama;

“Sen Müslümansen, o zaman Allah’ın emirlerine uy! Cenneti istiyorsan Allah’ın buyruklarını tut! Kur’ân-ı Kerîm’in yolunda yürü! Cehennemden korkuyorsan biraz fedakârlık yap! Nefsinin her istediğini yerine getirmek için nefsinin arzuları doğrultusunda, rüzgârın önünde bir yaprak gibi savrulup gitme!”

İşte aziz ve sevgili dinleyicilerim, detaylı bilgiler arasında insanın bazen zihni dağılır, kaybolur. Onun için ne yapacağını şaşırır. Çok bilgi var... Oo, İslâm’da küpler dolusu bilgiler var. İlmihal bilgileri var, fıkıh bilgileri var, İslâm hukuku var, tefsir var, muazzam cüz cüz eserler, tefsir kitapları var, hadis kitapları var, yüz binlerce hadis-i şerifler var!.. Tabii insan korkar bu rakamların karşısında!

İslâm’ın özü nedir?.. İslâm’ın özünü, bakın Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz, bu hadis-i şerifinde bize ne kadar kısaca ve herkesin anlayabileceği, hatırında kalacak bir şekilde özetlemiş oluyor:

“İnsan istedi mi, cenneti istemeli; sığındı mı, cehennemden Allah’a sığınmalı!.. Yâni,

cennete uygun bir arzu, istek durumuna kendisini ayarlamalı; cehenneme düşmeyecek bir duruma halini getirmeli!..”

Demek ki, her şeyi de Allah rızası için yapmalı. İşte tasavvufun en önemli esaslarından bazılarını ihtiva eden bir hadis-i şerifi, böylece bu cuma gününde beraberce dinlemiş olduk.

Müslüman Allah’ı sever, Allah’ın aşığıdır. Hâlis muhlis bir âşık-ı sâdıktır. Allah’ın emirlerini seve seve yapar, cenneti ister. Çünkü, cennet Allah’ın sevgili kullarının yeridir, yurdudur. Sevgili kullarıyla orada buluşacaktır. O Allah’ın cemâlini kul orada görecektir. O halde cenneti ister. Cennet için hâlisâne, muhlisâne çalışır. Cehennemden korkar, tir tir titrer. Cehenneme düşmemek için günahlara yönelmez. Kendi nefesine hâkim olur. Şeytana uymaz. Allah’ın rızası yolunda fedakârlık yapar.

İnsanın bir konudaki samimiyeti, neyle belli olur? Fedakârlılığıyla belli olur. Ne kadar fedakârlık yapıyorsa; ha bu kadar samimi, bu kadar maddî fedakârlıkta bulundu. O halde insan da Allah’ın iyi bir kulu olmak iddiasındaysa, birtakım arzularından fedakârlık yapabilmeli!..

Cehenneme düşmemek için günahlardan kendini çekip çevirebilmeli! Allah'ın emrine uygun hareket etmeli!..

Sonra yaptığı bütün işlerde bir ana prensip bu hadis-i şerifte öğretilmiş oluyor: Her yaptığı şeyi Allah rızası için yapmalı! Verdiğini Allah için vermeli, aldığını Allah için almalı!..

Ne kadar güzel... Bir hadis-i şerifi insan iyice derinlemesine, enine, boyuna anlasa, hadis-i şerifi iyi düşünse ve iyi uygulasa, sevgili Akra dinleyicileri, hayatı düzelecek, kurtulacak ve Allah'ın sevgili kulu olacak... Ne kadar güzel! Yani bir hadis-i şerif, insanı kurtarmaya kâfi kıymetli altın prensipleri ihtiva ediyor.

O halde bundan sonraki hayatımıza dikkat edelim! Cenneti kazanmaya yönelik çalışmalarımızı arttıralım, cehenneme düşmeyecek bir titizlik ve dikkat içinde olalım! Her işimizi Allah rızası için yapma durumuna da kendimizi getirelim!.. Şu nefsimizi, içimizi, kalbimizi, niyetimizi sorgulayalım, yargılayalım; her yaptığımız şeyi Allah rızası için yapan insanlar haline gelelim!

Tasavvufun ucu aynı zamanda işte bu hadis-i şerifte de karşımıza gelmiş oldu.

Allah Teâlâ Hazretleri bizi, rızasına uygun yaşayıp cennetine girenlerden eylesin... Rızasına aykırı olan işlere bulaşmayıp, haramlara günahlara düşmeyip, cehennemden kurtulmuş olan, cehennemlik olmaktan sıyrılmış olan kullarından eylesin... Ömrümüzü de faydalı, hayırlı, rahat, Allah'ın rızasına uygun, Müslümanların faydasına, insanların faydasına faziletli, erdemli bir tarzda geçirmeye muvaffak eylesin...

Tabi cümlenize hayırlı, uzun, verimli, sevaplı ömürler diliyoruz, yine her zaman olduğu gibi... Sevdiklerinizle beraber, ailenizle, çoluk çocuğunuzla, etrafınızdaki dostlarınızla beraber hayırlı, uzun ömürlerle muammer olmanızı diliyoruz. Hüsn-ü hatimelerle ahirete intikal etmenizi, Allah'ın sevgili kulları arasına dâhil olmanızı, cennetiyle cemaliyle müşerref olmanızı diliyorum aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Cumanız tekrar mübarek olsun... Cuma namazına gidecek erkekler gusül abdesti alarak, boy abdesti alarak gitmeyi unutmasınlar! Camiye erken gitmeye gayret etsinler!.. Hutbeyi hiç konuşmadan, can kulağıyla dinlesinler ve cumanın vaad edilen mükâfatlarına ersinler.

Allah nice cumalara sıhhat ve afiyetle erdirsin...

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri;
*es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve
berakâtühû.*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
27 Safer 1415 / 05 Ağustos 1994
AKRA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

